

ENERGIE ȘI BIOMASĂ

Cuprins

- Pe 10 septembrie va fi lansată Revista Moldova Eco-Energetică
- Dosarele pentru Moldova Eco-Energetică, 2013, pot fi depuse până pe 20 septembrie
- Cumpărați-vă un cazan pe biomasă pentru casă și 30% din cheltuieli vor fi rambursate din fonduri europene
- Un nou atelier privind calitatea biocombustibililor solizi
- 14 școli și grădinițe din Taraclia, Călărași, Căușeni, Ialoveni, Nisporeni și Strășeni trec la energia din biomasă
- Antreprenorii din Taraclia învață cum să producă bio-combustibil
- Tender de achiziție publică a echipamentului de brichetare
- La Tabăra de Vară ENERGEL copiii au învățat cum să producă energie regenerabilă și cum să o consume eficient
- Harta interactivă a Proiectului Energie și Biomasă poate fi accesată pe www.biomasaaee.md
- PARTENERII NOȘTRI
- Calendarul evenimentelor Proiectului Energie și Biomasă

Nº11

Iulie-August 2013

Proiectul Energie și Biomasă în Moldova Buletin electronic

Proiectul Energie și Biomasă în Moldova

Acest proiect este finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat, implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

ȘTIRI PROIECT

Doritorii de a primi gratuit revista sunt rugați să se adreseze la Proiectul Energie și Biomasă

tel: 022 839983

PE 10 SEPTEMBRIE VA FI LANSATĂ REVISTA MOLDOVA ECO-ENERGETICĂ

Revista conține istoriile de succes ale finaliștilor Competiției Moldova Eco-Energetică, 2012, articole despre activitatea actorilor cheie în sectorul energiei regenerabile și eficienței energetice, precum și noutățile competiției din 2013.

La eveniment vor participa finaliștii Competiției Moldova Eco-Energetică, ediția 2012, miniștri, ambasadori, reprezentanți ai instituțiilor statului conexe sectorului energiei regenerabile și eficienței energetice, ai organizațiilor internaționale din sector, parteneri, mass media.

Revista este la prima ediție. Ea va fi tipărită anual după decernarea premiilor Moldova Eco-Energetică.

Evenimentul este organizat de Ministerul Economiei, Agenția pentru Eficiență Energetică și Proiectul UE-PNUD "Energie și Biomasă".

DOSARELE PENTRU MOLDOVA ECO-ENERGETICĂ, 2013, POT FI DEPUSE PÂNĂ PE 20 SEPTEMBRIE

Instituții publice, reprezentanți ai sectorului privat, ONG, fundații, grupuri de inițiativă, asociații, mass media și persoane fizice se pot înscrie în Competiția MOLDOVA ECO-ENERGETICĂ, ediția 2013 - cel mai mare concurs de premiere a inițiativelor de succes în sectorul energiei regenerabile și eficienței energetice.

La competiția MOLDOVA ECO-ENERGETICĂ se pot înscrie:

- instituții publice
- reprezentanți ai sectorului privat
- ONG, fundații, grupuri de inițiativă, asociații

- mass media
- persoane fizice

În 2013, premiile Moldova Eco-Energetică vor fi conferite pentru următoarele categorii:

Moldova Eco-Energetică este realizată la inițiativa Proiectului UE-PNUD „Energie și Biomasă” în parteneriat cu Agenția pentru Eficiență Energetică și Ministerul Economiei.

• Cel Mai Bun Proiect în Energia Solară:

*Fotovoltaică
Termică*

• Cel mai Bun Proiect în Energia Eoliană

• Cel Mai Bun Proiect în Bioenergie:

*Producerea biocombustibililor solizi
Producerea biocombustibililor lichizi
Asamblarea și/sau instalarea echipamentelor aferente producerii de bioenergie
Producerea energiei termice
Producerea energiilor prin cogenerare*

• Cel mai Bun Proiect în Energia Hidraulică

• Cel mai Bun Proiect în Energia Geotermală

• Cel Mai Bun Proiect de Eficiență Energetică în:

*Sectorul energetic
Sectorul industrial
Sectorul construcțiilor
Sectorul transporturilor
Sectorul public*

• Cea mai bună Inițiativă de Comunicare

• Cea mai bună Inițiativă Educațională

• Cea mai bună Inițiativă a Tinerilor

• Premiul special

Toată informația, inclusiv formularele de aplicare sunt plasate pe pagina web a Agenției pentru Eficiență Energetică

www.aee.md la rubrica Moldova Eco-Energetică.

Câștigătorii vor fi premiați la Gala Moldova Eco-Energetică ce va avea loc în decembrie 2013 în Chișinău.

CUMPĂRAȚI-VĂ UN CAZAN PE BIOMASĂ PENTRU CASĂ ȘI 30% DIN CHELTUIELI VOR FI RAMBURSATE DIN FONDURI EUROPENE

Continuă Programul de subvenționare a achiziționării cazanelor moderne pe biomasă pentru gospodăriile casnice din orășelele mici și comunitățile rurale.

Amintim că Guvernul, cu suportul Proiectului UE-PNUD „Energie și Biomasă” a lansat în aprilie Programul de acordare în condiții avantajoase a cazanelor pe bază de biomasă pentru gospodăriile casnice.

În total, 600 de familii vor putea cumpăra cazane de ardere a peletelor, brichetelor sau cazane mixte, 30% din costuri fiind rambursate din fonduri europene.

Cazanele ce pot fi procurate în cadrul acestui program trebuie să fie produse și/sau asamblate în Republica Moldova. Până în prezent, 12 companii au fost acreditate de către Agenția pentru Eficiență Energetică să ofere cazane pentru gospodării casnice în cadrul programului. Companiile respective au în portofoliu o gamă variată de cazane produse în Republica Moldova sau asamblate local de la producători renumiți din Europa, cum ar fi Germania, Polonia, Cehia, România, Letonia, Grecia. Procesul de acreditare a companiilor ce vor livra cazane pe biomasă este unul continuu.

Bugetul total al programului este de 640.000 de Euro. Valoarea maximă rambursată din fondurile programului este de 1.000 de Euro per cazan instalat.

Doritorii de a cumpăra cazane pe biomasă sunt rugați să apeleze Agenția pentru Eficiență Energetică:

2068, or. Chișinău, str. Alecu Russo 1, et. 10,
Tel: +373 22 31-00-12; 49-94-44, Mob.: +373
67430436; Email: dimitru.galetchi@aee.md

UN NOU ATELIER PRIVIND CALITATEA BIOCOMBUSTIBILILOR SOLIZI

Producători de brichete și pelete, dar și de cazane ce ard biocombustibil, experți de la ministere, instituții de stat, mediul academic vor participa pe 5 septembrie la cel de-al doilea atelier național dedicat calității biocombustibililor solizi din Republica Moldova. Evenimentul este organizat de Agenția pentru Eficiență Energetică, în parteneriat cu Proiectul UE-PNUD „Energie și Biomasă în Moldova”.

„Instalăm centrale termice moderne pe biomasă, venim cu tehnologii noi în școlile, grădinițele, centrele comunitare din satele Republicii Moldova. În acest sezon de încălzire, cel puțin 100 de instituții publice rurale se vor putea încălzi cu energie din biomasă. Pentru buna funcționare și asigurarea eficienței maxime a centralelor termice pe biomasă este important ca biocombustibilul folosit să fie calitativ și să corespundă standardelor”, afirmă Nicolae Zaharia, expert în dezvoltarea afacerilor în cadrul Proiectului UE-PNUD „Energie și Biomasă”.

În prezent, Republica Moldova are aprobate 37 de standarde europene voluntare de calitate a biocombustibililor solizi. Acestea au fost elaborate de comitetul Tehnic 32, creat în cadrul Institutului Național de Standardizare. Ministerul Economiei a creat un grup de lucru responsabil de elaborarea Reglementărilor tehnice ce vor stabili parametrii tehnici minimi ai biocombustibililor solizi. Aceștia vor fi obligatorii pentru toți producătorii de combustibil din biomasa solidă din Republica Moldova și vor prevedea cerințele esențiale de calitate, regulile de plasare pe piață a produselor, evaluarea conformității precum și supravegherea acesteia.

În ultimii doi ani, numărul producătorilor de brichete și pelete a crescut de 10 ori, ajungând la 65.

14 ȘCOLI ȘI GRĂDINIȚE DIN TARACLIA, CĂLĂRAȘI, CĂUȘENI, IALOVENI, NISPORENI ȘI STRĂȘENI TREC LA ENERGIA DIN BIOMASĂ

Primarii din 14 sate au semnat pe 1 august memorandumuri de colaborare cu Proiectul UE-PNUD „Energie și Biomasă”, document ce dă startul lucrărilor de racordare a instituțiilor publice la energia din biomasă.

14 școli și grădinițe din raioanele Taraclia, Călărași, Căușeni, Ialoveni, Nisporeni și Strășeni vor avea sistem alternativ de energie celui existent. Lucrările de proiectare și de instalare a noilor centrale termice vor fi demarate în toamnă.

„Grădinița noastră a fost renovată acum 3 ani. Nu ne-au ajuns însă fonduri pentru instalarea sistemului de încălzire. Iernile eram nevoiți să încălzim încăperile cu convectoare electrice. Mă bucur că am reușit să câștigăm concursul și în sezonul următor de încălzire cei 70 de copii și angajații grădiniței vor simți beneficiile energiei curate. Vom crea și 3 noi locuri de muncă datorită centralei pe biomasă”, spune Parascovia Antonciuc, primar în satul Cărnățenii Noi, rl Căușeni.

Proiectul Energie și Biomasă va acoperi, din fonduri europene, cheltuielile de proiectare a centralei termice, de achiziționare și instalare a cazanelor moderne pe brichete/pelete cu capacitate în funcție de suprafața instituției, instalarea punctului termic, conexiunea la rețelele de electricitate și de apă, construcția traseelor termice exterioare subterane, asigurarea măsurilor lor de protecție anti-incendiară ș.a.

La rândul lor, și comunitățile vor veni cu contribuția sa de minim 15% din volumul total al lucrărilor. În satul Brătuleni, rl Nisporeni, de exemplu, comunitatea va renova sistemul interior de încălzire, schimbând țevile, caloriferele, și va renova depozitul în care va fi păstrat biocombustibilul.

*Lista satelor ce au semnat memorandumuri de colaborare: Hârbovăț, Săseni (raionul Călărași), Ciufulești, Cărnățenii Noi, Tănătarii Noi (raionul Căușeni), Ruseștii Vechi (raionul Ialoveni), Brătuleni, Soltănești (rl Nisporeni), Micleușeni, Vorniceni (rl Strășeni), Căiraclia, Cealic, Ciumai, Novoseolovca (rl Taraclia)

„Pentru cei 240 de copii de la școală iernile erau o adevărată povară. Vechea centrală termică pe cărbune funcționa la capacitate minimă. Din acest motiv cu greu reușeam să încălzim puțin doar clasele, coridoarele, grupurile sanitare și bucătăria rămânând în frig. De acum înainte totul va fi altfel. Pe lângă centrala modernă de încălzire pe biocombustibil, am reușit să obținem finanțe de la Fondul de Eficiență Energetică pentru schimbarea geamurilor și izolarea termică a pereților. Abia aștept să văd școala schimbată la față”, susține Nicolae Chercheja, primarul satului Brătuleni.

Vedeți aici [harta comunităților rurale ce și-au conectat instituțiile publice la energia din biomasă](#) cu sprijinul financiar al Proiectului Energie și Biomasă în Moldova. Proiectul Energie și Biomasă în Moldova este un proiect de 4 ani, implementat în 2011-2014. Bugetul total al proiectului este de 14 mln. 560 mii Euro, acordați de Uniunea Europeană (14 mln Euro) și PNUD Moldova (560,000 Euro).

ANTREPRENORII DIN TARACLIA ÎNVAȚĂ CUM SĂ PRODUCĂ BIO-COMBUSTIBIL

Antreprenorii agricoli din raionul Taraclia au învățat cum să producă combustibil bio din deșeurile agricole. Zeci de deținători și administratori de terenuri agricole s-au reunit pe 26 iulie la Taraclia pentru a cunoaște experiența producătorilor de brichete și pelete din Republica Moldova și pentru a obține informații valoroase pentru startul unei afaceri. Trainingul de instruire este organizat de Proiectul UE-PNUD „Energie și Biomasă” la inițiativa viitorilor producători de biocombustibil din regiunea de sud.

Participanții au fost informați despre pașii pe care urmează să îi întreprindă pentru a lansa o afacere de producere a brichetelor și peletelor din bioma-

să, inclusiv aspectele legale și de infrastructură ce trebuie luate în calcul înainte de inițierea unei afaceri de brichetare și/sau peletizare a biomasei în cazul Republicii Moldova.

Lată subiectele acoperite la trainingul de instruire:

- Cerințe privind securitatea anti-incendiară și protecția muncii în cadrul întreprinderilor de producere a combustibilului din biomasă
- Necesitățile de personal în cadrul afacerii de producere a combustibililor din biomasă (raportat la capacitatea de producere a utilajului și tipul acestuia)
- Cerințele față de spațiile de depozitare a materiei prime, spațiile de producere și de depozitare a produsului finit
- Amplasarea liniei de producere a brichetelor și peletelor. Elemente de proiectare.
- Costurile afacerii: ponderea optimă a fiecărei etape de producere raportată la costul total al afacerii de producere a combustibilului din biomasă.
- Organizarea procesului de colectare a biomasei. Echipamente specializate în funcție de tipul de biomasă. Optimizarea procesului de colectare a biomasei.
- Transportarea biomasei. Optimizare a procesului de transportare a biomasei.
- Tocarea primară a biomasei pentru brichetare și peletare – echipamente specializate.
- Procesul tehnologic de producere a brichetelor și peletelor din biomasă.
- Tocarea finală a biomasei, limitele de umiditate pentru diferite tehnologii de compactare
- Combinații admisibile de biomasă la producerea brichetelor și peletelor
- Asigurarea funcționării optime a utilajului de brichetare și peletare
- Parametrii de calitate a combustibilului solid din biomasă, evaluarea calității brichetelor și peletelor. Metode de asigurare și sporire a calității
- Ambalarea produsului finit (ambalaj pentru consumatori casnici și industriali, diferențe).
- Comercializarea brichetelor și peletelor. Tehnici de vânzare și marketing. Canale de distribuție. Nivelurile de prețuri pentru brichete și pelete pe piața locală

Participanții la seminar au primit și Ghidul pentru furnizorii de bio-combustibil, elaborat în cadrul Proiectului Energie și Biomasă.

TENDER DE ACHIZIȚIE PUBLICĂ A ECHIPAMENTULUI DE BRICHETARE

Pe 30 august curent a fost lansată procedura de achiziție publică a echipamentului de brichetare ce va fi procurat în cadrul activității de stimulare a sectorului producerii de combustibil din biomasă, inițiată de Proiectul UE-PNUD „Energie și Biomasă” și implementată de Agenția pentru Eficiență Energetică. Documentele de tender vor fi deschise pe 16 august curent. Tot atunci vor fi identificați ofertanții câștigători ce vor furniza echipament viitorilor beneficiari ai programului.

Programul vizează stimularea pieței de producere a combustibilului din biomasă în Republica Moldova și este destinat facilitării procurării în regim de leasing de către subiecții sectorului privat a unui vast sortiment de echipamente de producere a brichetelor din biomasă. *Echipamentul va fi acordat în condiții avantajoase pe o perioadă de 3 ani, cu 0% comision, 0% dobândă și 0% TVA.*

LA TABĂRA DE VARĂ ENERGEL COPIII AU ÎNVĂȚAT CUM SĂ PRODUCĂ ENERGIE REGENERABILĂ ȘI CUM SĂ O CONSUME EFICIENT

120 de copii din 13 raioane au învățat cum să producă energie regenerabilă și cum să o consume eficient la Tabăra de Vară ENERGEL, organizată în acest an în satul Ivancea, rl Orhei. Timp de zece zile (1-10 iulie), copiii au avut mai multe activități interactive și practice. „Avem o agendă pe cât de încărcată pe atât de captivantă. Am construit machete de panouri fotovoltaice, de turbine eoliene, vom colecta gunoiul din comunitățile vecine, vom face o prezentare de modă din materiale eco, vom juca spectacol la tema energiei regenerabile, noi fiind regizorii și actorii piesei”, ne spune Mihai Vdovicenco, elev venit la tabăra de vară din s. Prodănești, rl Florești.

„Copiii sunt forța motrice a schimbării. Ei sunt deschiși spre tot ce e nou și modern. Soluțiile oferite de tinerii de la această tabără de vară eco pentru folosirea inteligentă a energiei regenerabile m-au convins încă o dată de această”, a declarat Valeriu Lazăr, Viceprim-ministru, Ministru al Economiei în cadrul unei vizite la tabăra de vară ENERGEL, desfășurată pe 4 iulie.

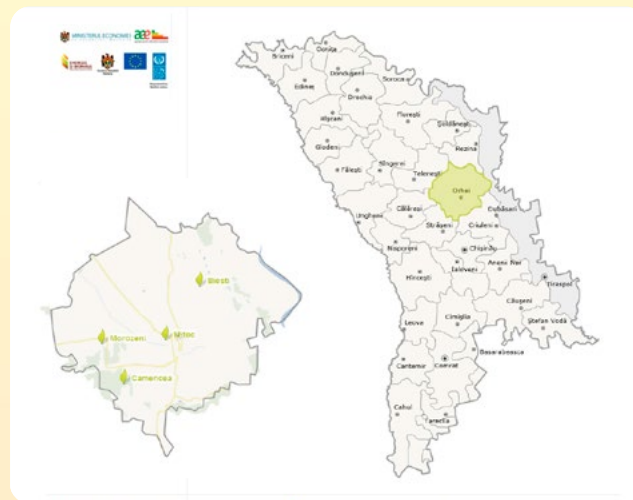
Tabăra de vară ENERGEL este parte a Inițiativei Educaționale de promovare a energiei regenerabile și eficienței energetice demarată de Proiectul Energie și Biomasă în Moldova, finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat, implementat de PNUD Moldova. Inițiativa educațională cuprinde localitățile ce își conectează instituțiile publice la sisteme de încălzire pe bază de biomasă în cadrul Proiectului Energie și Biomasă în Moldova.

„Mă bucur să văd că acest proiect, pe lângă tehnologiile moderne pe biomasă, aduce cu sine și un bagaj enorm de cunoștințe în regenerabile și eficiență energetică în rândul copiilor. Copiii știu deja ce viitor energetic își doresc pentru comunitatea, țara lor și vin cu soluții concrete pentru securitatea energetică și pentru un mediu mai curat”, susține Wicher Slagter, șef adjunct al Delegației Uniunii Europene în Moldova.

În anii de studii 2011-2013, elevii din 106 de școli cuprinse de inițiativa educațională au fost antrenați în activități interactive dedicate energiei regenerabile și eficienței energetice. Copiii au participat la dezbateri în cadrul școlii, au avut lecții în format webinar unde au discutat on-line cu sute de colegi din alte școli pe teme de energie eco, au vizitat gospodării casnice, instituții publice ce utilizează energia regenerabilă ș.a. Cei mai activi dintre ei, selectați în urma unui concurs, au obținut invitație la tabăra de vară ENERGEL.

„Copiii de la Tabăra de vară ENERGEL sunt promotori valoroși ai energiei regenerabile. Ei știu beneficiile utilizării energiei solare, eoliene, hidraulice sau din biomasă și le promovează în propria familie, comunitate, țară. Sunt convinsă că pe lângă noii prieteni ei vor pleca de aici cu noi cunoștințe, abilități, convingeri ce îi vor ajuta în îndeplinirea cu succes a misiunii de a fi avocat al energiei din natură”, afirmă Nicola Harrington-Buhay, reprezentant rezident PNUD Moldova.

Tabăra de vară ENERGEL se află la a doua ediție, prima având loc în vara 2012 în raionul Ștefan Vodă. Inițiativa educațională pe regenerabile și eficiența energetică este desfășurată cu susținerea Institutului de Formare Continuă și a Centrului Republican pentru Copii și Tineret "Gutta-Club".

HARTA INTERACTIVĂ A PROIECTULUI ENERGIE ȘI BIOMASĂ POATE FI ACCESATĂ PE WWW.BIOMASA.AEE.MD

Harta interactivă a proiectului, accesibilă pe www.biomasa.aee.md, a fost completată cu date noi, acoperind, astfel, 118 comunități rurale din 26 de raioane și UTA Gagauz Yeri. Blocul pentru fiecare comunitate în parte conține informație despre: instituția publică beneficiară, suprafața încălzită, capacitatea centralei termice, modelul și randamentul cazanului, țara de origine a echipamentului, tipul de combustibil, investiția proiectului și a comunității, beneficiarii. De asemenea, harta conține imagini cu centralele termice existente, de la lucrările de instalare a sistemelor de încălzire pe biomasă, precum și fotografii de la centralele vechi de încălzire.

PARTENERII NOȘTRI

**ALEXEI MISCU,
DIRECTOR „IZODROM GAZ”:**

„MĂ BUCUR CĂ ȘCOALA DIN COTUL MORII, CONSTRUITĂ DIN TEMELII, SE VA ÎNCĂLZI ÎN ACEASTĂ IARNĂ CU ENERGIE DIN BIOMASĂ”

„Izodrom Gaz” este compania ce a instalat centrale termice pe biomasă din primul an de activitate al proiectului. Echipa Izodrom Gaz a oferit alternativă eco de încălzire pentru 23 școli, grădinițe, centre comunitare din raioanele Cantemir, Leova, Hâncești, Soroca și Cahul.

- Domnule Miscu care este portofoliul companiei Dvs.?

- Ne-am lansat în 2001. Atunci eram 20 de angajați ce instalau și deserveau centrale termice pe gaz și cărbune. În câțiva ani ne-am extins spectrul de activități, acoperind și construcția de rețele de gazificare, rețele de apă și canalizare, stații de epurare, precum și proiectarea și deservirea obiectelor construite. Am construit și cartiere locative în satele Nemțeni, Obileni și Cotul-Morii din raionul Hâncești ce au fost inundate în 2010. În trei luni au fost construite 24 de case de locuit cu 3 camere și 10 case cu 4 camere. Mă bucur că școala din Cotul Morii, construită din temelii, se va încălzi în această iarnă cu energie din biomasă.

- Care este prima experiență de instalare a tehnologiilor ce utilizează energia regenerabilă?

- De ani buni cercetăm experiența țărilor europene în valorificarea energiei regenerabile, am organizat pentru angajați vizite de studiu în România pentru a vedea pe viu cum poți avea energie din biomasă, de la soare, vânt. Prima experiență am avut-o în 2011 în raioanele Cantemir și Leova unde am proiectat și construit centrale termice moderne pe biomasă pentru 5 școli și grădinițe. Sunt tehnologii moderne, cazane cu regim automatizat de lucru, contoare termice. Centralele pe gaz nu au contoare termice. Mulți manageri ai instituțiilor publice, dar și reprezentanți ai APL până

la instalarea centralelor termice pe biomasă nu știau ce e asta Gigacalorie. Ei plăteau pe gaz în funcție de consumul de gaz, nu și de puterea calorică/calitatea acestuia. Acum, ei știu că vor plăti pentru o anumită capacitate calorică.

-Ce i-ar ajuta asta?

- O gigacalorie de gaz e 1200 de lei, pe biomasă nu poate depăși 900 lei. În cazul în care contorul de căldură arată depășiri a acestei sume, atunci operatorii pot gestiona consumul, identifica eventualele lacune (combustibil de proastă calitate, deservirea greșită a centralei termice etc.), să minimizeze pierderile de căldură.

- Acum, câte centrale termice pe bază de biomasă aveți instalate?

- 23 de școli, grădinițe, centre comunitare rurale au sisteme moderne de încălzire cu biomasă, proiectate și instalate de echipa noastră. Planificăm să instalăm la întreprinderi un sistem alternativ de încălzire - pe biomasă. Vrem să promovăm energia din biomasă și prin propriul exemplu.

- Acasă cu ce vă încălziți?

- Cu energie electrică. Apartamentul procurat e debransat de la rețeaua de gaz și avem sistem de încălzire cu utilizarea energiei electrice. Costurile mușcă dureros. Casa pe care o construim acum cu siguranță se va încălzi pe biomasă.

- **Vă mulțumim pentru interviu!**

CALENDARUL EVENIMENTELOR PROIECTULUI ENERGIE ȘI BIOMASĂ

06 septembrie	Vizita de supraveghere la proiectele din rl Ungheni, Contract ITB12/00571	s. Bumbăta s. Bușila s. Sculeni s. Zagarancea s. Valea Mare s. Florițoaia Veche
10 septembrie	Lansarea revistei Moldova Eco-Energetică	15.00 – 16.30. Hotelul Codru, sala Mozart,
13 septembrie	Consiliul Proiectului Energie și Biomasă	Ministerul Economiei
16 septembrie	Deschiderea ofertelor pentru echipamentul de brichetare achiziționat prin mecanismul de vânzare în rate.	Agenția pentru Eficiență Energetică

Contacte:

str. Sfatul Țării 29, etaj 3, bir. 304, Chișinău, Moldova. Tel.: (+373 22) 839985, Tel./Fax: (+373 22) 839983
www.biomasa.aee.md, e-mail: ina.zglavuta@undp.org

Buletinul electronic este produs de Proiectul Energie și Biomasă în Moldova. Proiectul, implementat în 2011-2014, are un buget total de 14,56 milioane Euro, acordați de Uniunea Europeană (14 milioane Euro) și de PNUD Moldova (560.000 Euro).

Opiniile exprimate în publicație nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene și al PNUD Moldova